

Riksdagen fattade den 3 juni beslut om totalförsvarets utveckling under perioden 1992-97.

Beträffande Flygvapnet och flygstridskrafterna är det riksdagens mening att dessa under överskådlig tid kommer att spela en avgörande roll i det svenska försvarets samlade, krigsavhållande förmåga. Skälet till detta är det nordiska områdets strategiska betydelse, stormakternas betydande luftoperativa förmåga och det svenska territoriets stora yta.

Flygvapnet i 1992 års försvarsbeslut

Luftförsvaret skall försvara en angriparers luftkrigföring mot vårt land. Det skall kunna skydda övriga stridskrafter, anläggningar som är betydelsefulla för totalförsvaret och, tillsammans med övriga stridskrafter, skydda befolkningscentra. Vidare skall flygstridskrafterna kunna ge stöd åt andra stridskrafter och därvid användas för attackuppgifter i händelse av kust- och gränsinvasion samt vid luftlandsättningar. Spaningsflyg och annan underrättelseinhämtning är också av stor betydelse. Härutöver har flygstridskrafternas beredskap, höga rörlighet och initial-effekt stor betydelse för att kunna ingripa mot kränkningar av vårt territorium, inte minst i fred och under kriser.

I riksdagsbeslutet konstateras att det är nödvändigt att åstadkomma besparingar redan i det korta perspektivet genom att minska Flygvapnets grundorganisation. Mot denna bakgrund skall Bråvalla flygflottilj/F 13 i Norrköping avvecklas med början redan nu den 1 juli 1992. Två AJ/S 37-divisjoner skall avvecklas. Flygverksamheten vid F 13 skall successivt minska och upphöra senast om ett år, dvs den 30 juni 1993. Avvecklingen av F 13 skall sedan vara genomförd senast den 1 juli 1994. Det kommer an på myndigheterna att överväga behovet av att utnyttja bansystemet m m vid Bråvalla som krigsbas.

Beträffande Draken-systemet slog riksdagen fast att detta, med dess allsidiga vapenutrustning, kommer att utgöra en väsentlig komponent i Sveriges luftförsvarsförmåga under större delen av 90-talet. All J 35-verksamhet

är koncentrerad till F 10, varför den Skånska flygflottiljen bibehålls. En nedläggning av F 10 kan för närvarande heller inte ske med hänsyn till de utlandsåtaganden som föreligger vad avser J 35-systemet.

● ● Överbefälhavaren och chefen för Flygvapnet skall fortsätta förberedelserna för att kunna koncentrera flygdivisionerna till färre men större flottiljer, bl a genom att ansöka om koncession att få flyga med minst tre JAS 39-divisioer m m vid samtliga flygflottiljer. Senast den 1 september 1995 skall till regeringen redovisas ett samlat underlag för Flygvapnets fortsatta omstrukturering.

Stridslednings- och luftbevakningsenheten vid Skaraborgs flygflottilj/F 7 i Sätenäs skall avvecklas den 1 juli 1992 och kvarvarande uppgifter övertas av Skånska flygflottiljen/F 10 i Ängelholm. Vid samma tidpunkt skall dagens optiska luftbevakningssystem avvecklas, såtillvida att investeringar i och underhåll av systemet upphör. Det skall dock övervägas att skapa en förenklad form av optisk luftbevakning. Under försvarsbeslutsperioden skall även fyra radargruppcentraler avvecklas.

Flygvapnets verksamhet vid Tullinge skall avvecklas senast 30 juni 1995. Funktioner och anläggningar som inte erfordras för basens krigsuppgift avyttras.

● ● Fyra luftförsvarssektorförband skall ersättas med **tre flygkommandoförband**. Dessa skall efterhand även överta de uppgifter som nu utförs av

chefen för Första flygeskadern (E1). Lokaliseringen av flygkommandostationerna skall övervägas ytterligare.

Inom flygstridskrafterna skall *luftförsvarsförmågan* prioriteras. Denna kommer under försvarsbeslutsperioden att ha sin tyngdpunkt i de åtta jaktflygdivisionerna JA 37. Dessa kompletteras av J 35-divisionerna. Det integrerade AJ/S 37-systemet får en alltså större kapacitet inom luftförsvaret. Mot slutet av perioden skall härutöver de första JAS 39-divisionerna kunna tillföras krigsorganisationen.

Flygstridskrafternas förmåga till hög initialeffekt skall bibehållas och utnyttjas så långt det är möjligt förbättras. Incidentberedskapen skall vidmakthållas på i stort nuvarande nivå.

Materiel

Den tidigare beslutade omsättningen av stridsledningscentralerna av typ Stril 60 till det nya STRIC skall fullföljas.

Det nya kvalificerade kommunikationssystemet för stridsledning m m RAS 90, skall anskaffas i en utformning anpassad till en framtida hotmiljö. Detta har betydelse för såväl stridslednings- och luftbevakningsförbanden som JA 37-förbanden och senare kommande JAS 39-förband.

Höghöjdsradarsystemet PS 860 skall vidmakthållas och organiserandet av låghöjdsradarsystemet PS 870 fullföljas.

Det var den förra regeringen som i juni 1991 gav generaldirektören Gunnar Nordbeck (f d ÖCB) i uppdrag att "göra en översyn av dels ledningsorganisationen på central och regional nivå inom totalförsvaret, dels myndighetsstrukturen inom försvarsdepartementets verksamhetsområde". Till nyår 1991 presenterade Nordbeck sitt delförslag främst avseende lednings- och strukturfrågor för Försvarsmakten i stort samt verksamheten vid centrala och regionala staber i krig och fred.

Nordbecks förslag har i huvudsak gillats både av försvarsmaktens företrädare och regeringen, som lade förslagen till grund för det nyss fattade försvarsbeslutet. Nedan presenteras de delar som i närtid kan komma att påverka personalen i Flygvapnet.

Ledningsorganisationen blir smalare – men vassare !

Försvarsmakten skall utgöra en sammanhållen myndighet, både i krig och fred. I dag består försvarsmakten av cirka 100 olika självständiga myndigheter (t ex våra flygflottiljer). Chefen för Försvarsmakten benämns Överbefälhavaren (ÖB). Hans uppgift är att leda det militära försvaret av landet. Övergången kommer att ske den 1 juli 1994.

Tre militärområden och tre flyg-

kommandon. – Milo Götaland, Svealand respektive Norrland föreslås de nya milona benämnas fr o m den 1 juli 1993. Våra flygkommandon (FK) får samma namn som milo med i huvudsak samma geografiska gränser som i dag. Dagens sektor NN och ÖN slås ihop till ett flygkommando Norrland. Från den 1 juli 1994 blir dessutom flygkommandostaberna helt fristående enheter.

● ● En flygburen spaningsradar (FSR) ökar uthålligheten i strilssystemet. En sådan har stor betydelse även för övriga stridskrafter liksom för den civila delen av totalförsvaret, t ex vad avser tidigt underlag för *varning av civilbefolkningen*. Det är därför angeläget att systemet FSR 890 anskaffas. Riksdagsbeslutet innebär att två grupper om vardera två till tre radarsystem skall vara organiserade vid sekelskiftet.

Jaktflygförbanden är av grundläggande betydelse för luftförsvaret av det övriga militära försvarets mobilisering och operationsfrihet samt för totalförsvaret i övrigt. Den höga materiella standarden hos JA 37-förbanden skall därför stegvis utvecklas ytterligare. Så långt det är möjligt skall anskaffningen av motmedel för JA 37 fullföljas och en viss övrig modifiering av systemets programvara genomföras. Vidare skall den för JAS 39 avsedda aktiva radarjaktroboten, Rb 91, om möjligt integreras i JA 37-systemet. – J 35-systemet skall behållas tills vidare och under försvarsbeslutsperioden omfatta två krigsflygdivisioner.

I slutet av perioden skall två krigsflygdivisioner JAS 39 kunna organiseras. Vidare bör den ovan nämnda aktiva radarjaktroboten beställas. Utveckling och anskaffning av motmedel skall fortsätta liksom studier och utveckling av en spaningskapsel.

● ● Inom attack- och spaningsflygförbanden AJ/S 37 skall den minskning av antalet divisioner som tidigare planerades äga rum i samband med införandet av JAS 39 i krigsorganisationen genomföras redan nu. Den pågående modifieringen till AJ/S 37 bör fullföljas för att möjliggöra ett mera flexibelt utnyttjande av systemen. Attackförmågan ökas därmed väsentligt genom tillförseln av robot 15 (Rb 15F) mot sjömål och bombkapseln (Bk DWS 39) mot markmål. Vidare förbättras jakt- och spaningskapaciteten bl a genom att fler jaktrobotar kan bäras och genom att resultaten av spanings-

Av
flygstabens planeringssektion

Första flygeskadern (E 1) uppgår i de tre flygkommandona och i en ny central flygsystemledningsfunktion, efterhand som förutsättningar finns att leda samtliga flygstridskrafter från de nyetablerade ledningsenheterna.

Av fyra blir en. – ÖB skall i sin ledning av Försvarsmakten biträdas av en allsidigt sammansatt stab, kallad Högkvarteret. De tre försvarsgrensstaberna, försvarsstaben samt delar av stabsfunktioner från omorganiserade "stödpåsknings-/Huvudprogram 5-myndigheter" (t ex FCF, FortF, Sjsv...) slås samman i det nya högkvarteret. Vissa funktioner kan komma att samordnas tidigt t ex personal, juridik, ADB, MAL, administration och information. Högkvarteret i sin helhet skall fungera när Försvarsmakten blir en myndighet, d v s 1 juli 1994.

Beslut om Högkvarterets närmare organisation m m kommer regeringen att fatta senare. Dock bedöms att **CFV blir flygvapenchef**, och kommer, under ÖB, att vara den främste företrädaren för Flygvapnet. Han ingår med en liten och effektiv (flyg)stab i Högkvarteret. "Flygstabens" nya roll blir i huvudsak att leda produktionen av Flygvapnets krigsförband.

Låt oss – trots en del beklagliga omställningsproblem – se positivt på denna förändring och medverka till att vi får "en vassare men smalare" ledningsstruktur. ■

Owe Wagermark

företag snabbare och säkrare kan föras över för utvärdering.

SK 60 bör bibehållas operativt som lätt attackflygplan och skolflygplan. Genom att en tvåsitsig version av Gripen (JAS 39B) anskaffas, utgår behovet av ett nytt avancerat skolflygplan.

Kvaliteten hos transport- och helikopterflygförbanden skall vidmakthållas. På vissa punkter, bl a utbildning i krigsuppgiften, skall förmågan förbättras. Ersättningsflygplan till signalspaningsförbanden (TP 85) skall anskaffas. (Se även FV-Nytt 4/91, sid 21.)

● ● Antalet basbataljoner anpassas till antalet flygdivisioner. Nuvarande 30 basbataljoner reduceras därför för att vara 24 år 1997. En inriktning bör vidare vara att utbyggnaden av flygbassystemet Bas 90 fortsätter. Det totala utbyggnadsbehovet skall vara i stort sett täckt till utgången av den därpå kommande perioden.

Försvarets telenät (FTN) fyller i stort de krav som användarsystemen ställer i dag. I den nya struktur för försvarsmakten som riksdagen fattat beslut om är det viktigt att sambandsfrågorna, och där främst FTN, beaktas. ■